

Ne beszéljen így, mama. Ez nem illik magához.

Az *anya*: Hozzám most már minden illik. Megint azt mondtad, *mama*. És megint megcsókoltál. Mikor halok meg?

Soha, *anya*, soha...

Az *anya*: De egyszer meg kell halni. Ez a világ rendje.

Talán, *mama*, egyszer, valamikor mégis...

Az *anya*: Te ki vagy?

*Any*a... én, én a *fia* vagyok...

Az *anya*: A *fiam*? Melyik?

Azon az éjszakán ültem fel először a nemzetközi gyorsra, szálltam ki az ódon városban, és vitte el anyámat Teffel úr, a mozdonyvezető. És én nem mehetek még érte, pedig egyre jönnek a gyorsvonatok, óránként megy át a másik partra utasaival a komphajó. Reggel a körzeti orvos kis ideig figyelte — milyen szép, mind fehéredőbb, nyugodt halott. Majd maga elé húzott egy úrlapot, hogy diktáljam anyám nevét, születésének idejét, mindent, amit ilyenkor kell. És csak egyet nem kérdezett, azt az egyet, amire ilyen röviden felelhettem volna: az anyám.

SZÉKELY LÁSZLÓ VERSEI

Mint félbemaradt tornyok

Mint félbemaradt tornyok

Régi gót dómokon,

Én kiegészültömről

Éjente álmodom.

A kéklő égbe nyúlni

Súlyosan, könnyedén,

Harang számára lenni

Álomszép köedény...

Keresztet csillogtatni

Győzelmes-magasan:

Lihegő karavánok,

A béke erre van!

Mint kőbe vájt imádság,

Mint lenge lendület,

Nézni a lent zajgókra

S emelni lelküket...

És itt gubbasztok csonkán,

Bús végezetlenül.

Az embersorsnak átka

Szívemre nehezül.

Krisztus mustárfája

Mustárfa, hullasd lombjaid,

S ami kiaszott, sárga,

Könnyezetlenül ejtsd le, ejtsd le

A mezítelen sárba,

Tudom, remegsz, ha vad vihar

Letöri egy-egy ágad,

De ne félj, jön majd újra új,

Ha egy régi leszárad.

Helyükbe új, új levelek

Mint nőnek, nézd, mint nőnek!

Megannyi pompás jelei

Életnek és erőnek.

Új lombot hoz az új tavasz,

Ó Krisztus mustárfája,

S áldott legyen új koronádnak

Hús, oltalmazó árnya!

Költői vágyak

Ó, akinek nincs ivadéka,

Annak a szíve felsír néha,

És még sokakban élni vágyik,

Sokakban bizony és sokáig.

Azért szórom a szívem szerte,

S tán azért szedek mindent versbe,

Valahogy az örökre vágyom,

Itt is, nemcsak a másvilágon.

Köszönet a Szentléleknek

Mélyen buzdul föl a szívemből
A hála néked, ó Szentlélek,
Hogy a Krisztus egyházán túl is,
Azon kívül is sarjad élet.

Köszönöm, hogy viszed a magvak
Millióit, hatalmas Szélvész,
Oda is, hol szük emberszívek
Mértéke szerint elenyésznel.

Nem kéred vissza, amit adtál,
Nem szánsz pokolra milliókat,
Mert minden emberképzeletnél
Jobb vagy, jobb vagy, Végtelen Jó vagy.

VALLOMÁS A SZULÓVÁROSRÓL*

Írta POSSONYI LÁSZLÓ

Talán hatéves lehettem, amikor apám elküldött a trafikba újságot venni. Nem kaptam eddigéle ilyen kiküldetéseket, így azután első ténykedésem a külvilágban zajos összeszólalkozásban végződött. Elvettem a barnás pultról egy *Az Estet* és letettem a trafikosné elébe tíz fillért. Ő négy fillért adott vissza, holott az újságon az állott: „ára négy fillér, vidéken hat fillér”. Akkoriban volt valami ilyen megkülönböztetés. Én azonban nemrégem tanulván meg olvasni, büszkén fedeztem fel, hogy a lap ára négy fillér, és egész hatuszázados polgári öntudatomban az a hit lobogott, hogy Várad nem vidék. Vidék Fugyivásárhely, Sályi meg Hegyközségszaldobágy, ahonnan dúsan megrakott szekerek jönnek be hétfőn s pénteken a hetivásárra, de Várad — az *főváros*. Kikerem hát magamnak, hogy városomat vidéknek nyilvánítsák, és egyre dühödtebben követeltem a tizből visszajáró hat fillért. Azt hiszem, végül is nem toporzékoló elszántságom és fenyegetőzésem hatott, hanem lokálpatrióta hevületem. A trafikosné benyúlt fiókjába, odatett a négy fillér mellé még kettőt, meghajolván ezzel Várad fővárosi rangja előtt.

Büszkén tettem le az újságot a pénzzel együtt apám elé, s kihevülten meséltem el, hogy be akartak csapni, vidéki áron próbálták eladni az újságot, míg nem mondtam, hogy rendőrért szaladok. A véleményemet is megmondtam arról a perszónáról, aki Váradot vidéknek merte nevezni előttem.

Apám mosolygott, ültében magához vont és magyarázgatni kezdte a dolgot, hogy „nézd csak”: Várad mégsem főváros, habár... Ennél a habárnál kezdődött számomra a történelmi tudat. Apám olyasmit mondott mérnökemberként, hogy talán a föld alatt, a várbástyákba építve, mint valami Kőműves Kelemenné, ott lappanghat az a Várad is, amelynek fővárosi rangja volt a középkorban. Mesélt az Árpádokról, amikor a kisebbik király itt székelt Váradon és itt volt a második, a keleti részeket igazgató főváros. Lázás izgalommal faggattam aztán erről a régi, középkori, híres Váradról, amelyről éppen a váradiak oly keveset tudtak. Az Anjouk, Luxemburgi Zsigmond és a Hunyadiak által Szent László halála után kegyhelyként tisztelt városról mesélt még valamit apám, hogy itt mindent fel kellene ásni, akkor megtalálnák a hajdani települést.

Fantáziámban úgy láttam akkor, hogy egy város valószínűleg elsüllyedt. Ép-ségben, templomokkal, palotákkal, palotákkal, talán még a régi emberekkel is együtt, valami gonosz varázslat folytán.

— De hiszen akkor mégsem vidék Várad! — feleltem dacosan apámnak, és újra megvillant a szemem a sérelem emlékére. — A kis király városa...

— Nem egészen — mondta apám —, most Tisza István uralkodik innen, mint valami kiskirály... — és arca elkomorult. Később tudtam meg, miért nem szereti a Tiszákat, miért mondja, hogy vesztibe viszik az országot. Akkor vissza kellett vinnem a két fillért a trafikba és bocsánatot is kellett volna kérnem.

* Részlet a szerző *Tettenérés* című önéletrajzi munkájából.